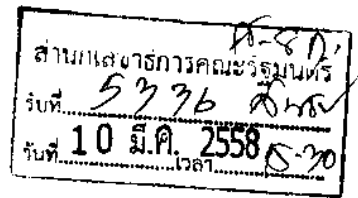

ด่วนที่สุด

ที่ รง ๐๕๐๘/๒๐๒๓

กระทรวงแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี ดินแดง
กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

พ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๔

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๔

ด้วยกระทรวงแรงงานขอเสนอเรื่อง การให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๔ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนเสนอไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาไปพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔(๑) และ (๑๓) รวมทั้ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๒๓ วรรคสอง ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงแรงงาน ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแรงงานทางทะเล ดังนี้

(๑) ให้กระทรวงแรงงานเร่งรัดดำเนินการเสนออนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๔ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการให้สัตยาบันก่อนเสนออนุสัญญาดังกล่าวและร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาไปพร้อมกัน

(๒) เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ แล้วให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพร้อมกับอนุสัญญาแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๔ ต่อไป

๒.สาระสำคัญของอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๔

๒.๑ หลักการ

๒.๑.๑ รัฐสมาชิกองค์การแรงงานระหว่างประเทศที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้แล้วต้องคุ้มครองคนประจำเรือทุกคนที่ทำงานบนเรือเดินทะเลของตนในด้าน (ก) การจัดหางาน

/(ข) สภาพ...

(ข) สภาพการทำงานบนเรือ (ค) สภาพความเป็นอยู่หรือการดำรงชีวิตบนเรือ และ (ง) การได้รับการส่งตัวกลับ

๒.๑.๒ รัฐสมาชิกฯ ที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ นอกจากจะต้องคุ้มครองคนประจำเรือนเรือของตนตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ยังต้องช่วยรับผิดชอบดูแลคนประจำเรือนเรือของชาติอื่น ๆ ที่มาเทียบท่าของประเทศตนด้วย โดย (ก) การตรวจใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลสำหรับเรือของรัฐสมาชิกที่ให้สัตยาบันแล้ว หรือ (ข) การตรวจเอกสารอื่น ๆ หรือการขึ้นตรวจสอบสภาพบนเรือของรัฐสมาชิกที่ยังไม่ให้สัตยาบัน

๒.๒ เนื้อหาอนุสัญญาโดยสรุป

๒.๒.๑ ขอบเขตการบังคับใช้

อนุสัญญานี้บังคับใช้กับ

“เรือ” ซึ่งหมายถึง เรือซึ่งมิได้เดินเรือเฉพาะน่านน้ำภายในประเทศ หรือน่านน้ำที่อยู่ภายในหรือประชิดติดกับน่านน้ำที่ใช้กำบังคลื่นลมหรือในพื้นที่ที่มีการบังคับใช้กฎระเบียบของท่าเรือ

ทั้งนี้ เรือ ไม่หมายรวมถึง เรือที่ใช้ทำการประมงหรือกิจกรรมต่อเนื่องที่คล้ายคลึงกัน เรือซึ่งต่อตามแบบประเพณีดั้งเดิม เรือรบ หรือเรือที่ใช้ในทางการทหาร

“เจ้าของเรือ” ซึ่งหมายถึง เจ้าของเรือ หรือองค์กร หรือบุคคลอื่นใด เช่น ผู้จัดการ ตัวแทน หรือผู้เช่าเรือเปล่าซึ่งรับเอาความรับผิดชอบต่อปฏิบัติการของเรือมาจากเจ้าของเรือ และโดยการที่เป็นผู้ซึ่งรับเอาความรับผิดชอบเช่นนั้นมาได้ตกลงเข้ารับช่วงหน้าที่และความรับผิดชอบที่กำหนดให้กับเจ้าของเรือตามอนุสัญญานี้ ไม่ว่าจะมิบุคคลหรือองค์กรอื่นใดมาปฏิบัติหน้าที่หรือรับผิดชอบบางประการแทนเจ้าของเรือหรือไม่ก็ตาม

“คนประจำเรือ” ซึ่งหมายถึง บุคคลผู้ได้รับการว่าจ้าง หรือได้รับมอบหมาย หรือทำงานด้วยความสามารถไม่ว่าด้านใดก็ตาม บนเรือที่อนุสัญญานี้บังคับใช้

๒.๒.๒ ข้อบังคับ

อนุสัญญานี้แบ่งเนื้อหาข้อบังคับออกเป็น ๕ หัวข้อ ได้แก่

(๑) ข้อกำหนดขั้นต่ำในการทำงานบนเรือของคนประจำเรือ

กำหนดเรื่อง เงื่อนไขหรือมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับคนประจำเรือที่จะต้องมาก่อนขึ้นทำงานบนเรือ ได้แก่ อายุขั้นต่ำ ใบรับรองแพทย์ การฝึกอบรมและการมีคุณสมบัติที่เหมาะสม และการคัดเลือกและการบรรจุคน

(๒) สภาพการจ้างงาน

กำหนดเรื่อง หลักเกณฑ์ในการจัดทำข้อตกลงการจ้างงานของคนประจำเรือ ค่าจ้างและวิธีการจ่ายค่าจ้าง ชั่วโมงการทำงานและชั่วโมงการพักผ่อน การให้สิทธิในการลา การส่งตัวคนประจำเรือกลับ การจ่ายเงินทดแทนให้แก่คนประจำเรือในกรณีเรือหายหรือจบการจัดอัตรากำลัง การพัฒนาทักษะและอาชีพ และโอกาสในการมีงานทำของคนประจำเรือ

(๓) ที่พักอาศัย นันทนาการ อาหาร และการจัดหาอาหาร

กำหนดเรื่อง หลักเกณฑ์ในการจัดสภาพที่พักอาศัย อันได้แก่ พื้นที่ทำงาน ห้องนอน ห้องรับประทานอาหาร ห้องน้ำ และห้องรักษาพยาบาล การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตบนเรือ การทำอาหาร และการจัดหาอาหาร

(๔) การคุ้มครองเรื่องสุขภาพ การรักษาพยาบาล สวัสดิการ และการคุ้มครองด้านการประกันสังคม

กำหนดเรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขด้านการรักษาพยาบาล บนเรือและบนฝั่ง ภาระรับผิดชอบของเจ้าของเรือด้านการออกค่าใช้จ่ายหรือการทำประกันที่เกี่ยวข้อง การป้องกันอุบัติเหตุและการคุ้มครองความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสวัสดิการบนฝั่ง และการคุ้มครองด้านการประกันสังคมแก่คนประจำเรือ

(๕) การปฏิบัติตามและการบังคับใช้

กำหนดเรื่อง ความรับผิดชอบของรัฐบาล

(ก) ในฐานะรัฐเจ้าของธงเรือ อันได้แก่ การกำหนดให้เรือที่ชักธงประเทศตนมีการคุ้มครองแรงงานทางทะเลตามอนุสัญญานี้ การคัดเลือกองค์กรและการมอบอำนาจบางประการให้แก่องค์กรนั้น การออกใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลและใบประกาศการปฏิบัติตามแรงงานทางทะเล การจัดทำระบบการตรวจเรือที่ชักธงประเทศตน การกำหนดวิธีปฏิบัติด้านการร้องเรียนสำหรับคนประจำเรือ และการสอบข้อเท็จจริงเมื่อคนประจำเรือได้รับผลกระทบจากความเสียหายอันเนื่องมาจากภัยพิบัติทางทะเล

(ข) ในฐานะรัฐเจ้าท่า อันได้แก่ การตรวจแรงงานทางทะเลบนเรือในท่าเรือของตน การกำหนดวิธีปฏิบัติเมื่อมีการร้องเรียนของคนประจำเรือบนฝั่งของตน

(ค) ในการจัดระบบและควบคุมการคัดเลือกและการบรรจุคนเข้าทำงานบนเรือเดินทะเล

๓. เหตุผลและความจำเป็นในการให้สัตยาบัน

๓.๑ ประโยชน์ที่จะได้รับ

อนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ.๒๕๔๙ มีเนื้อหาที่ครอบคลุมการคุ้มครองคนประจำเรือบนเรือเดินทะเลในทุก ๆ ด้าน ทั้งในสภาพการทำงานและความเป็นอยู่บนเรือนอกเวลางาน โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางด้านสัญชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมของคนประจำเรือทั้งหลายที่ต้องมาทำงานอยู่ในสถานที่เดียวกัน ทั้งยังให้ความสำคัญกับลักษณะการจ้างงานและการทำงานที่เฉพาะด้านบนเรือ ซึ่งแตกต่างจากการทำงานในสถานประกอบการบนบก นอกจากนั้น ยังให้รัฐสมาชิกองค์การแรงงานระหว่างประเทศที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้แล้วสามารถขึ้นตรวจสอบสภาพความเป็นอยู่และสภาพการทำงานของคนประจำเรือบนเรือเดินทะเลของต่างประเทศที่มาเทียบท่าประเทศตนได้ว่า ถูกต้องตามมาตรฐานแรงงานทางทะเลหรือไม่ แม้ว่า ประเทศนั้นจะยังไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ก็ตาม อย่างไรก็ตาม อนุสัญญากำหนดให้รัฐเจ้าท่าที่ให้สัตยาบันแล้ว /ต้องยอมรับ...

ต้องยอมรับ “ใบรับรองมาตรฐานแรงงานทางทะเล” ของเรือเดินทะเลซึ่งออกให้โดยรัฐบาลของประเทศที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้แล้ว โดยทำการตรวจมาตรฐานแรงงานทางทะเลบนเรือดังกล่าวผ่านระบบเอกสารรับรองเป็นสำคัญ และไม่ต้องขึ้นตรวจบนเรือ เว้นแต่จะประจักษ์หรือมีเหตุอันเชื่อได้ว่า เรือนั้นไม่เป็นไปตาม “ใบรับรองมาตรฐานแรงงานทางทะเล” ดังนั้น การให้สัตยาบันอนุสัญญานี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าของเรือ คนประจำเรือ และรัฐบาลไทย ดังนี้

(ก) เจ้าของเรือ

เจ้าของเรือมีความเชื่อมั่นในการนำเรือเดินทะเลไปเทียบท่ายังประเทศที่ให้สัตยาบันอนุสัญญาแล้ว เนื่องจากมีใบรับรองด้านแรงงานทางทะเลตามที่อนุสัญญากำหนด ได้รับการละเว้นจากการขึ้นตรวจเรือโดยรัฐเจ้าท่า ซึ่งการขึ้นตรวจเรือนี้ส่งผลให้เรือดังกล่าวเสียเวลาในการขนส่งสินค้าและออกจากท่าเรือ ตลอดจนกระทบต่อกำหนดเวลาในการขนส่งสินค้าหรือเทียบท่า ณ ท่าเรือถัดไป รวมถึง คุณภาพของสินค้าที่เสื่อมหรือเน่าเสีย อันเป็นเหตุให้เจ้าของเรือถูกปรับจากผู้ว่าจ้างได้

(ข) คนประจำเรือ

คนประจำเรือได้รับการคุ้มครองแรงงานตามที่อนุสัญญากำหนดอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทั่วถึง เริ่มตั้งแต่เมื่อได้รับการคัดเลือกและบรรจุงาน ตลอดจนถึงช่วงเวลาทำงานและช่วงเวลาการดำรงชีวิตบนเรือนอกเวลางาน กระทั่งได้รับการส่งตัวกลับภูมิลำเนาหรือสถานที่ตามตกลง เมื่อสิ้นสุดข้อตกลงในการทำงาน

(ค) รัฐบาลไทย

การที่เจ้าของเรือไทยประสบปัญหาในการเดินเรือเนื่องจากไม่สามารถแสดง “ใบรับรองแรงงานทางทะเล” ตามที่อนุสัญญานี้กำหนดได้นั้นสามารถส่งผลให้เจ้าของเรือไทยแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนไปชักธงเรือของชาติที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้แทน อันจะทำให้รัฐบาลไทยขาดรายได้จากการจดทะเบียนเรือ ภาษีอากรจากการประกอบธุรกิจของบริษัทเจ้าของเรือ รวมถึงรายได้อื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ กระทรวงแรงงาน โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้จัดการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเรื่อง การให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรม ปริ้นส์ตัน พาร์ค สวีท ดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจากสมาคมเจ้าของเรือไทย สมาคมวิชาชีพชาวเรือไทย กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานระดับกรมทุกหน่วยในสังกัดกระทรวงแรงงาน รวมจำนวน ๕๖ คน ผลการรับฟังความคิดเห็นสรุปได้ว่า ผู้แทนสมาคมเจ้าของเรือไทยและผู้แทนสมาคมวิชาชีพชาวเรือไทย ต่างเห็นด้วยกับการให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ เนื่องจากช่วยลดอุปสรรคในการเดินเรือทะเลของนายจ้าง และยกระดับการคุ้มครองแรงงานของคนประจำเรือบนเรือไทย โดยมีเหตุผลเพิ่มเติมดังนี้

๓.๒.๑ ผู้แทนสมาคมวิชาชีพชาวเรือไทย (นายณพดล แก้วสุพรรณ ประธานกรรมการสมาคมวิชาชีพชาวเรือไทย) ชี้แจงว่า การให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ นอกจากจะทำให้คนประจำเรือบนเรือไทยได้รับการคุ้มครองแรงงานที่ดีแล้ว ยังเปิดโอกาสในการทำงานบนเรือเดินทะเลของต่างชาติให้แก่คนประจำเรือชาวไทยด้วย เนื่องจาก ในปัจจุบันเรือเดินทะเลของต่างชาติที่มีมาตรฐานด้านแรงงานที่ดีนั้นต่างเลือกที่จะจ้างงานคนประจำเรือจากประเทศที่ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ก่อนเป็นอันดับแรก

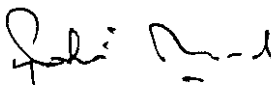
๓.๒.๒ ผู้แทนสมาคมเจ้าของเรือไทย (นายพงษ์พร คงลือชา รองประธานสมาคมเจ้าของเรือไทย) ชี้แจงว่า การให้สัตยาบันอนุสัญญานี้จะทำให้มาตรฐานการทำงานและการจ้างงานของเรือที่ชักธงไทยมีการพัฒนามากยิ่งขึ้นและได้รับการยอมรับจากทั่วโลก ทั้งยังทำให้การเทียบท่าเพื่อขนถ่ายสินค้าในต่างประเทศมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นอันเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกองเรือไทย

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้วเห็นว่า การให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ ไม่เพียงแต่จะยกระดับการคุ้มครองแรงงานของคนประจำเรือบนเรือเดินทะเลที่ชักธงไทยแล้ว ยังช่วยลดอุปสรรคในการเดินเรือทะเลของเจ้าของเรือ และช่วยส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้อีกทางหนึ่งด้วย ประกอบกับได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียแล้ว จึงเห็นควรเสนอเรื่อง การให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน

โทร ๐ ๒๒๔๖ ๖๑๐๑

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๑๗๘๓